

Jørgen Vestergård Jacobsen og Poul Risager, *Arbejdsmarkedssystemet i Danmark. En sociologisk grundbog*. Herning: Systime, 1983. 191 sider, 84,50 kr.

Der er i de senere år udsendt en lang række bøger om arbejdsmarkedets forhold i Danmark. Nærværende bog sigter især på undervisningen i den samfundsfaglige gren i gymnasiet, HF og seminarier, samt andre undervisningssammenhænge, hvor arbejdsmarkedet og sociologiske grundbegreber/-problemer har en fremtrædende plads. Det er vanskeligt at afgøre, hvorledes den vil virke i en sådan undervisningssituation, idet man må gå ud fra, at den ikke står alene. Det kan den ikke, såfremt sigtet er at give et rimeligt indblik i arbejdsmarkedssystemet i Danmark. Det forekommer imidlertid ikke klart, hvorvidt dette overhovedet er sigtet, eller om der blot er tale om et forsøg på at behandle en række grundlæggende sociologiske begreber/problemer: den lille gruppe, kommunikation, social perception, holdningspåvirkning, socialgrupper, samfundsklasser, socialiseringen på arbejdsmarkedet, indkomstdannelsen, aftaler på arbejdsmarkedet, arbejdsmarkedets retssystem og samfundets indgreb på arbejdsmarkedet. Et er imidlertid klart: Hovedvægten ligger på disse sociologiske begreber og på en marxistisk-teoretisk indfaldsvinkel til studiet af den danske produktionssfære herunder arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedssystemet får nærmest en illustrerende karakter i forhold hertil og det er i denne forbindelse i høj grad et spørgsmål, hvor hensigtsmæssige og relevante de opstillede sociologiske begreber og den fremførte grundopfattelse er i forbindelse med dele af arbejdsmarkedssystemet i Danmark. Det er således påfaldende, at i forhold til den valgte grundopfattelse er samtlige statsindgreb på arbejdsmarkedet indgreb med henblik på at sikre de selvstændiges styrke og det samfundssystem, som vi kender: det liberalt økonomiske system/kapitalismen (s. 166 og s. 35f), mens det andre steder påpeges, at den tilbagevenden til "markedskræfterne", der fandt sted med de decentrale forhandlinger i 1981 og 1983, var til arbejdsgivernes fordel (ex. s. 165)! På grund af sin indfaldsvinkel kommer fremstillingen langt omkring – så langt, at det ind imellem er vanskeligt at se relevansen i forhold til det danske arbejdsmarkedssystem, og hvad angår den konkrete behandling af dette forekommer den yderst kortfattet og nogle steder mangelfuld. Bogen indeholder et stort udvalg af tekster.

Jacob A. Buksti

Thomas Mølsted Jørgensen, *De sociale udgifter 1970-1980*, Socialforskningsinstituttets studie nr. 47, København: Teknisk Forlag, 1983. 177 sider, 40,00 kr.

I modsætning til de fleste af Socialforskningsinstituttets publikationer bygger denne analyse ikke på survey-data, men derimod på i vidt omfang tilgængelige aggregerede data. Som titlen på bogen antyder, er der tale om en analyse af de sociale udgifter fra 1970 til 1980.

Fremstillingen er disponeret på den måde, at der lægges ud med nogle totaltal. Meget fornuftigt sondres der konsekvent mellem kontante ydelser og naturalydelser, ligesom der for begge kategorier af udgifter regnes med både løbende og faste